

Creativiteit en commercie, het blijft een lastige combinatie. Zoveel werd wel duidelijk bij de Business Tafel die Kennemerland Business onlangs organiseerde. Of Haarlem creatief Amsterdam ooit voorbij gaat? Heeft Haarlem die ambitie ooit uitgesproken dan? Een heftige Business Tafel vond plaats in het atelier van beeldend kunstenaar Lottie Buit in 'Het Hoofdkantoor' in de Waarderpolder. Een inspirerende omgeving voor een spannend onderwerp: de creatieve industrie.

Business Tafel Creatieve industrie

'DAT BLOEMENTAPIJT IS VOL KOMEN UIT DE TIJD'

Stelling 1

Kunst en commercie gaan niet samen.

Het voormalige pand van Stork in de Waarderpolder doet tegenwoordig dienst als gezamenlijke werkplaats van kunstenaars. Er hangt een fors prijskaartje aan een ruimte in Het Hoofdkantoor, maar Lottie Buit is er blij mee. Een ruimte delen maakt het in haar geval betaalbaar.

Corien Rodenburg

Ontwerp beschermen

Alexander Bannink vindt het lastig een rendabel bestaan op te bouwen. Voor het uitwerken van industriële ontwerpen zijn vaak hoge investeringen nodig. Theo Bonsen suggereert te proberen samen met anderen financieringen te verkrijgen. Maar dat ligt anders, aldus Bannink. "Je moet je ontwerpen namelijk goed beschermen. Voor 250 euro ben je dan misschien in Europa beschermd, maar het risico blijft dat een fabrikant je ontwerp inpikt en het in Azië of zo in productie neemt."

Management denken

Corien Rodenburg legt zich met haar adviesbureau vanuit een persoonlijke betrokkenheid toe op de creatieve industrie. Ook zij merkt dat niet-zakelijke afwegingen soms de overhand krijgen. "Zo had ik laatst een architect die na een gesprek concludeerde: ik ben goed bezig dus waarom zou ik me nog zorgen maken?" Maar je moet natuurlijk alert blijven, ook of misschien wel juist als het goed gaat. Zo stuurt Rodenburg aan op meer management denken in de branche. Ze verwijst naar een rapport van TNO dat de creatieve industrie in Amsterdam in kaart heeft gebracht. "Je ziet daarin een drieling tussen kunstmakers enerzijds, media en entertainment anderzijds en zakelijke dienstverleners waaronder vormgevers en reclamebureaus als meest commercieel ingestelde groep.

Moeilijk aan de man te brengen

Lottie Buit: "Ik moet zeggen dat Het Hoofdkantoor in elk geval wel heel inspirerend is. We zijn nu aan het kijken wat we als individuele kunstenaars met elkaar kunnen. Toen we hier introkken was dat niet de opzet, maar je gaat nu toch zoeken naar gezamenlijke mogelijkheden. Zo hebben we een open huis gehad waarvoor de hele Waarderpolder is uitgenodigd. Er kwamen welgeteld 12 bezoekers."

VOOR 25 EURO KOOP JE EEN POSTER BIJ IKEA

Portretten van de hand van Lottie Buit.

Dit keer te gast in het atelier van Lottie Buit in het Hoofdkantoor

"Wat de stelling betreft, dat heb ik beslist aan den lijve ondervonden. Ik vind het ontzettend moeilijk om portretten aan de man te brengen. Je hebt al snel het idee dat je een soort Karel Appel of Ans Marcus moet zijn of je moet je aansluiten bij foute galeries. Dan kwam ik wel eens met een mapje met werk aanzetten en dan werd je me toch denigrerend bekeken..."

Kunst is duur

"Ze moeten je naam kennen," zegt ook Alexander Bannink. "Ik doe veel mee aan wedstrijden en dan merk je dat er vooral gekeken wordt naar wat je in het verleden hebt gedaan. En daarbij: kunst is wel een luxe artikel. Mensen vinden in het algemeen kunst al snel duur."

Rodenburg haakt in: "Als particulier ga je denken: wil ik 600 of 1500 euro uitgeven voor een kunstfoto. Het gaat erom of je een gevoel kunt bereiken van 'dat is gaaf' of hé, een leuk cadeau voor de kerst." Bonsen relativeert: "Straks komt er hier in Haarlem een tentoonstelling van Pieter Claesz., schilder van stillevens. Die maakte vroeger meer dan 1.000 producties. Vroeger werd het schilderen namelijk als een ambacht beschouwd waar gegoede lui op af kwamen. Het is gewoon een vak waarin heel veel uren zitten."

JE WERKT DAG EN NACHT DOOR

Altijd werken

De discussie spitst zich toe op de opleiding. Commercie wordt studenten bepaald niet bijgebracht op de academies, zeggen Buit en Bannink. Bannink: "Op de HTS heb ik van alles geleerd over kostprijberekeningen, maar je leert er niet hoe je met mensen om moet gaan. De praktijk is een harde leerschool. Ik word nu voor veel bijeenkomsten uitgenodigd, maar als ik daar allemaal naar toe moet kom ik niet toe aan mijn eigen werk. Ga ik niet, dan is dat weer niet commercieel. Die afweging moet je le-

ren maken." Hij vervolgt: "Ik vind het ook lastig om grenzen te stellen aan mijn werktijd. Ik heb maar een paar uur slaap nodig en voor je het weet ben je verder altijd aan het werk." Buit herkent dat: "Het gaat hier dag en nacht door, waarbij we dan ook nog vaak op het atelier eten."

Theo Bonsen

Concurrentie van Ikea

Corien Rodenburg: "Veel mensen kopen een poster bij Ikea. 25 Euro kost dat. En waarom zou je ook het honderdvoudige betalen?" Lottie Buit voelt er niets voor zich aan te passen aan de

markt. Bannink: "Het gaat erom of je een plan hebt. Waar wil je zijn over vijf jaar. Ik begin nu door te krijgen dat zoiets toch handig is. Maar het is ook wel eng. Je moet een waarde bepalen van wat je wilt gaan doen. Maar zodra je over percentages begint merk je dat mensen ineens gaan inbinden." Bonsen: "Iedereen die onderneemt, neemt risico. Als je dat niet durft sneuvel je vroeg of laat." Lottie Buit zegt vooral moeite te hebben met de gebondenheid. "Ik heb wel eens portretten voor een winkel gemaakt, maar dan mocht ik een tijd lang alleen maar voor die ene winkelier werken."

HET GAAT EROM OF JE EEN PLAN HEBT

Stelling 2

Haarlem wil zich positioneren en profileren op cultureel en creatief terrein. Maar ze moet niet de ambities en pretenties van Amsterdam hebben.

Corien Rodenburg: "In het TNO-rapport is sprake van 28.000 arbeidsplaatsen in de creatieve sector in Amsterdam, terwijl Haarlem er 2.800 heeft. Je bent dus geen Amsterdam maar je bent er wel voor de regio. Haarlem is de 15e creatieve stad van Nederland, te vergelijken met Eindhoven en Groningen." Theo Bonsen: "Waar heeft Haarlem die

Alexander Buit

ambitie om Amsterdam te evenaren eigenlijk geuit? Ik denk aan Erik de Vlieger, een Amsterdammer pur sang die investeert in het project Nieuwe Energie, een groot creatief gebeuren in het voormalige EBH-complex."

Plannen versus praktijk

Rob Wieleman verwijst naar het Bio Science Park in Leiden. "Het oude universiteitsterrein was bestemd voor bedrijven in de biotechnologie. Maar uiteindelijk staan daar nu ook gewone kantoorpanden op het terrein. Plannen kunnen dus in praktijk heel anders uitpakken." Zonder meer waar, beaamt Bonsen, "maar dan noem ik in dat verband de Hogeschool InHolland, die een nieuwe studierichting ontwikkelt, namelijk Media en Entertainment Management, waarvoor Nieuwe Energie dan weer de faciliteiten verleent." Alexander Bannink fronst. "Ik denk dat het niet reëel is dat er zoveel nieuwe opleidingen bijkomen. Voor mij zijn het allemaal potentiële concurrenten en je zult zien dat er straks een hoop minder kwaliteit komt. Dat straalt ook af op mij."

Drie t's

Rodenburg pakt het genoemde rapport er weer bij: "De vestigingsplaats is afhankelijk van de drie t's: technologie, talent en tolerantie." Maar Lottie Buit denkt dat er dan nog wel wat te doen is

in Haarlem. "Hier ontbreekt een visie voor de lange termijn. Zowel voor Raaks als voor het CSM-gebied in de buurgemeente zijn plannen voor een uitgaanscentrum. Dat vind ik niet slim." Bonsen blijft hoopvol opgeven van Nieuwe Energie en begint een lange lijst van gevestigde ondernemers te noemen. "Ho maar!", interrumpeert Wieleman. "Een gigantisch potentieel, maar de meterprijzen liggen er ook flink hoger. Dus ook geen broedplaats voor nieuw talent."

HAARLEM HEEFT 'T IN ZICH, MAAR MOET MEER DOEN

Chaostheorie

Rodenburg stelt vast dat er weinig plekken in Haarlem zijn voor evenementen: "In lege panden kun je best iets van een Dogtroepachtig iets organiseren." Bannink: "Als ik 's avonds door Haarlem loop vind ik het een creatieve stad, nog meer dan Amsterdam." Dat was tegen het zere been van Buit die haar roots juist in Amsterdam heeft. "Wat? Ik ben er juist gek op. Amsterdam heeft voor

mij veel meer inspirerende mensen. Het enige goede van deze omgeving is dit atelier. Ik heb geprobeerd in Haarlem-merliede een oude boerenschuur te vinden maar er bleek niets voorhanden." Wieleman: "Is hier trouwens niet alles overgeorganiseerd? Alles ligt vast in draaiboeken. Het heeft niks kunstzinnigs meer." Bonsen verwijst in dit verband weer naar De Vlieger: "Zijn theorie is dat je iets vanuit de wanorde moet laten ontstaan en dan pas achteraf moet oordelen. De Vlieger zag lege gebouwen, waar brood in bleek te zitten."

Martini geeft aan dat cultuur ook in het voordeel werkt van de horeca. Laat die dan ook het lef hebben om eraan bij te dragen. Als de gezamenlijke middenstand nog niet eens in staat is een corsowagen van 15.000 euro op te hoesten..."

Hip Haarlem

Buit: "Of neem dat bloementapijt. Nou ja zeg, dat is toch volledig uit de tijd?" Dan kom je uit op de positionering van Haarlem", reageert Corien Rodenburg. "Hoe hip wil Haarlem zijn?" Er gebeurt

Lottie Buit

Stelling 3

Haarlem heeft de nodige festivals zoals Haarlem Literair, de vaardagen en het bloementapijt. Maar ze staan wel ter discussie. Met Haarlem is het dus alle hens aan dek om kunst en cultuur op orde te houden.

Bonsen: "Het groeit de mensen die het organiseren boven het hoofd en teruggeven aan de gemeente werkt ook niet, temeer daar Haarlem steeds meer keuzes moet maken. Nu is er een plan om subsidie te verlenen aan een groep van 1.500 Catalanen die een andere vorm van cultuur opzetten waarmee Haarlem ook internationaal op de kaart kan worden gezet. Ik ben het hartstikke met de stelling eens, maar als de pot leeg is en men denkt wel dat de gemeente betaalt, dan heb je een probleem. Wethouder

toch een hoop, geeft Bonsen aan. "Het nieuwe Patronaat, de Toneelschuur, de gerenoveerde Stadsschouwburg... we hebben in totaal vier theaters dat is erg luxe. En dat is allemaal in vrij korte tijd." Rodenburg: "Het is niet duidelijk wat Haarlem wil. De leukste winkelstad van Nederland, de Toneelschuur met de meeste premières? Maar waar ga je op zondagmiddag met je kinderen naar toe? Ik was laatst de enige bezoeker in het Meterhuis en door de week telde ik er zeven mensen. Haarlem heeft het beslist in zich maar moet er veel meer aan doen. Creatieven zullen daarom nog meer moeten kijken naar samenwerking, naar positionering, leiderschap en naar slimmer werken."

tekst: ERIC CITROEN
fotografie: DASHA ELFRING ■

DEELNEMERS BUSINESS TAFEL CREATIEVE INDUSTRIE

- **Alexander Bannink:** 27 jaar; deed de opleiding industrieel productontwerper in Den Haag; afgestudeerd bij DAF Designcenter op interieurontwerp, truckdesign en merchandising; volgde daarna de Design Academy richting mobility (voertuigen); werkte in Antwerpen bij Enthoven Associates aan het ontwerp van trams, treinen en trucks; startte eigen ontwerpbedrijf en werkte onder andere voor Masterfoods (producent van snoeprepen) aan de visualisering van bestaande en nieuwe producten; werkt vanuit Heemstede
- **Theo Bonsen:** 62 jaar; noemt zich "jonge ondernemer op latere leeftijd"; werkt al 46 jaar, waarvan 30 jaar in de economie op gemeentelijk, provinciaal en internationaal niveau; is sinds voorjaar 2003 een van de twee externe scouts/accountmanagers bij het Haarlemse projectbureau Ondernemend Werven; volgde daar - verrassend - zijn zoon op; kan worden beschouwd als een supernetwerker; kent 'tout' economisch, ambtelijk en bestuurlijk Noord-Holland
- **Lottie Buit:** 49 jaar; volgde de beroemde Rijksacademie nadat haar talent al in de klas duidelijk was geworden ("docenten vonden mijn tekeningen zo interessant, dat ze deze inpikten"); haar passie is het maken van portretten; beschilderde Amsterdamse trams en was onafhankelijk kunstadviseur van het Amsterdamse GVB; werkt met haar man samen in Ontwerpburo Heilig Buit vanuit Spaarndam; heeft sinds dit jaar haar schilderatelier in Het Hoofdkantoor in Haarlem
- **Corien Rodenburg:** 37 jaar; vervulde oorspronkelijk communicatiefuncties; deed een universitaire opleiding; is sinds zeven jaar organisatieadviseur; startte een jaar geleden haar eigen adviesbureau NRG Consult (spreek uit als "energy consult"); is vooral gericht op de creatieve industrie in de volle breedte; houdt zich bezig met positionering, veranderen en het ontwikkelen van leiderschap; is anderhalf jaar geleden van Amsterdam naar Haarlem gekomen
- Vanuit het redactieteam is **Eric Citroen** de redacteur van deze Business Tafel. Uitgever **Rob Wieleman** is gespreksbegeleider. Gastlocatie is het atelier van Lottie Buit in het kunstenaarscentrum Het Hoofdkantoor in Haarlem-Waarderpolder.

In de serie Business Tafel werden in de afgelopen vijf nummers de volgende thema's aangesneden: kunsttoerisme; franchising; bouwwereld, training & opleiding en communicatie.

Theo Bonsen en Lottie Buit

